Strategirapport för Tanzania 2013-2019

Ärendenummer: 19/000497

Lägesuppdatering av strategigenomförandet per den 15 april 2019, samt resultat sedan den senaste strategirapporteringen

Innehåll

Om strategirapporten – syfte och upplägg 2

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning 4

2 Översikt av strategisammanhanget 4

2.1 Förändringar i strategisammanhanget 4

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget 4

2.3 Synergier med andra svenska strategier 6

3 Resultatredovisning 6

Sidas bidrag till förändring på strateginivå 9

3.1 Stödområde 1: Fler arbetstillfällen samt utvecklade energi- och jordbruksmarknader 9

3.1.1. Mål 1.1: Ökad tillgång till trygg och hållbar energi 9

3.1.2 Mål 1.2 Utvecklade marknader i jordbruksproduktionen 10

3.1.3 Mål 1.3 Ökad rättssäkerhet kring landrättigheter för småskaliga lantbrukare och storskaliga investerare 11

3.2 Stödområde 2: Förbättrad utbildning och ökat företagande 12

3.2.1 Mål 2.1 Ökat antal flickor och pojkar som tillgodogör sig grunläggande kunskaper och färdigheter i skolan 12

3.2.2 Mål 2.2 Ökat antal unga som genomgår yrkesutbildning, bl.a. med ambitionen att minst 10 000 personer får arbete 13

3.2.3 Mål 2.3 Ökade möjligheter för kvinnor och unga att starta och driva produktiva företag 14

3.3 Stödområde 3: Stärkt demokratiskt ansvarsutkrävande och transparens samt ökad kunskap om mänskliga rättigheter 14

3.3.1 Mål 3.1 Ökad kapacitet och minskad korruption i den tanzaniska offentliga förvaltningen 14

3.3.2 Mål 3.2 Stärkt kapacitet inom det civila samhället att utkräva ansvar och ökad kunskap om mänskliga rättigheter 14

4 Implikationer 16

Om strategirapporten – syfte och upplägg

Syftet med strategirapporten är rapportera Sidas strategigenomförande till UD. Strategirapporten tjänar som underlag till vårsamråden med Utrikesdepartementet (UD) samt till Regeringskansliets (RK) resultatrapportering. Sida är avsändare och UD är målgrupp för och mottagare av strategirapporten.

Vid sidan av strategirapporten redovisar Sida sin verksamhet till regeringen genom årsredovisningen. Denna inkluderar redovisning från strategigenomförandet på en övergripande nivå per strategi. Strategirapporten går djupare och redogör för strategigenomförandet per strategimål för varje strategi och drar även framåtblickande slutsatser.

Strategirapporten är utformad i enlighet med regeringens riktlinjer för strategier. Strategirapporten ska redovisa, analysera och bedöma resultaten av strategigenomförandet i förhållande till angivna strategimål[1] samt redogöra för implikationer för det fortsatta strategigenomförandet. Vid behov ska rapporten redovisa förändringar i förutsättningarna för genomförandet. Det finns tre typer av strategirapporter:

1. **Strategirapport år 1** skrivs för strategiperiodens första år efter att en operationalisering ägt rum. Rapporten sammanfattar slutsatser och redovisar resultat från genomförandet av föregående strategi (i de fall det finns en tidigare strategi). Denna strategirapport redogör även för den förändringsteori som ligger till grund för Sidas stöd inom strategin, centrala överväganden samt hur verksamheten ska genomföras och följas upp under strategiperioden.
2. **Den årliga strategirapporten** skrivs för de åren varken en fördjupad översyn eller operationalisering ägt rum.
3. **Den fördjupade strategirapporten** skrivs näst sista året av strategin efter att en fördjupad översyn ägt rum. Rapporten redogör för slutsatserna från den fördjupade översyn av strategigenomförandet som sker en gång per strategi. Den fördjupade strategirapporten ska sammanfatta genomförandet av hela strategin hittills[2] (bl.a. analys av resultat per strategimål) samt ge tydliga rekommendationer inför kommande strategiperiod. Den fördjupade strategirapporten utgör Sidas huvudtillfälle att lämna rekommendationer till regeringens anvisningar inför ny strategi.

Strategirapporten är en lägesuppdatering av strategigenomförandet och bedömer resultat sedan den senaste strategirapporten. Strategirapporten bygger på det underlag som finns tillgängligt vid tillfället för strategirapportens framtagande (t.ex samarbetspartners rapporter, reserapporter, utvärderingar, analyser och mötesanteckningar).

Kapitel 1 sammanfattar Sidas bedömning av strategigenomförandet per strategimål. **Kapitel 2** ger en översikt av strategisammanhanget och beskriver den kontext (tematisk/geografisk) i vilken strategin genomförs. **Kapitel 3** redovisar resultat från strategigenomförandet. **Kapitel 4** redogör för eventuella implikationer för det fortsatta strategigenomförandet som behöver lyftas till UD.

[1] I de tidigare resultatstrategierna används begreppet *resultat*. Denna mall använder genomgående begreppet *strategimål* i linje med gällande riktlinjer för strategier. I resultatstrategierna är resultaten klustrade kring *resultatområden*. Mallen använder dock genomgående begreppet *stödområde.*

[2] Dvs. från strategins början fram till 15/4.

Sida använder **trafikljus** för att sammanfatta Sidas nulägesbedömning inom ett strategimål och ge en snabb överblick av hur det går i strategigenomförandet. Bedömningen och motiveringen till denna utgör narrativet i resultatredovisningen (kapitel 3) i strategirapporten. I strategirapporten bedöms två aspekter:

1. Utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimål**, dvs det kontextuella område som strategimålet handlar om. Bedömningen fokuserar på hur utvecklingen går inom detta område. Sida kan inte hållas ansvarig för utvecklingen men måste förhålla sig till denna. Bedömningen ska utgå ifrån hur det ser ut vid tidpunkten för strategirapportsskrivandet och motiveras med tillgänglig information såsom studier, utvärderingar, rapporter, indikatorer/utvecklingstrender.

   Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen:**

   Grön: Utvecklingen går framåt
   Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt
   Röd: Utvecklingen går bakåt

2. **Portföljens** relevans, dvs huruvida den sammansatta portföljen förväntas bidra till förändring i linje med strategimålet. Med portfölj menas insatser och andra aktiviteter som genomförs i förhållande till ett strategimål. Bedömningen motiveras med Sidas förändringsteori och de prioriteringar som vägleder insatsportföljen i förhållande till utveckling i kontexten och resultat från insatser.

   Bedömning av **portföljens relevans**:

   Grön: Portföljen är relevant
   Gul: Portföljen är delvis relevant
   Röd: Portföljen är inte relevant

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning

	Mål[3]	Portfölj[4]
Fler arbetstillfällen samt utvecklade energi- och jorbruksmarknader		
Ökad tillgång till trygg och hållbar energi	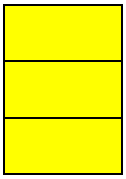	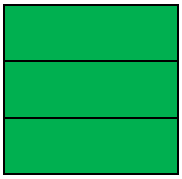
Utvecklade marknader i jordbruksproduktionen		
Ökad rättssäkerhet kring landrättigheter		
Förbättrad utbildning och ökat företagande		
Ökat antal flickor och pojkar som tillgodogör sig grunläggande kunskaper	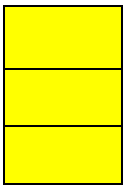	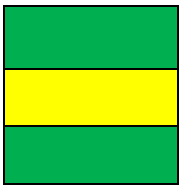
Ökat antal unga som genomgår yrkesutbildning		
Ökade möjligheter för kvinnor och unga att starta företag		
Stärkt demokratiskt ansvarsutkrävande och transparens samt ökad kunskap om mänskliga rättigheter		
Ökad kapacitet och minskad korruption i den tanzaniska offentliga förvaltningen	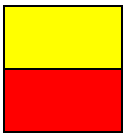	
Stärkt kapacitet inom det civila samhället att utkräva ansvar och ökad kunskap om mänskliga rättigheter		

2 Översikt av strategisammanhanget

Totalt strategibelopp:	**Utbetalat belopp hittills**:	**Antal insatser 2018**:
5 502 000 MSEK	4 419 519 MSEK	72

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

Under 2018 har Sida observerat en negativ utveckling i Tanzania med ett minskat demokratiskt utrymme och försvagad ekonomi.

Oppositionen försvagas och undergrävs allt mer. Lagstiftningen som reglerar politiska partiers verksamhet är föremål för översyn vilket kan få långtgående negativa konsekvenser för möjligheterna att bedriva partiverksamhet. Under året har flera oppositionspolitiker gått över till regeringspartiet CCM, vilket inneburit att fyllnadsval på lokal och parlamentsnivå har hållits. Resultatet har med få undantag inneburit att det skett ett skifte från opposition till CCM i de berörda valkretsarna. Den tidigare genomförda medielagstiftningen har kompletterats med regleringar vad gäller innehåll och publicering på internet, inklusive krav på registrering och betydande licensavgifter. Vidare har den redan restriktiva statistiklagstiftningen skärpts ytterligare, vilket innebär att möjligheterna till att publicera och använda annan statistik än det som publicerats av den nationella statistikbyrån begränsas

[3] Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen:** Grön: Utvecklingen går framåt; Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt; Röd: Utvecklingen går bakåt.
[4] Bedömning av **portföljens relevans**: Grön: Portföljen är relevant; Gul: Portföljen är delvis relevant; Röd: Portföljen är inte relevant.

kraftigt. Efter förhandlingar med Världsbanken finns en förväntan om att statistiklagstiftningen ska revideras igen för att lätta på begräsningarna.

Tillgängligheten till vissa offentliga tjänster har förbättrats tack vare ökad effektivitet och minskad korruption enligt en nyligen publicerad undersökning.[5] Detta visar att antikorruptionssträvan ger vissa viktiga resultat. Samtidigt blir det allt mer tydligt att en mer systematisk ansats till korruptionsbekämpning saknas. Exempelvis, riksrevisorns årliga revision av statsfinanserna som publicerades 2018 visade på stora avvikelser i redovisningen av skatteintäkter och motsvarande utgifter. Bristerna i uppföljningen av dessa revisionsslutsater reser frågetecken relaterade till antikorruptionsagendan.

Det fortsatt minskande demokratiska utrymmet påverkar direkt resultatområde tre i strategin om stärkt demokratiskt ansvar och en ökad medvetenhet om mänskliga rättigheter. Sida bevakar utvecklingen aktivt och stärkte 2018 stödet till demokrati och mänskliga rättigheter ytterligare med nya insatser till MR-försvarare och strategiska aktörer inom civilsamhället.[6] Vidare initierade Sida ett särskilt projekt för att stärka dialogaktiviteterna och föra samman aktörer från staten och civila samhället under 2018.[7]

Affärsklimatet är utmanande och ekonomin försvagas från tidigare hög BNP tillväxt. De officiella tillväxtsiffrorna visar fortsatt på en BNP-tillväxt på 6,8 procent[8] och makroekonomiskt är det fortsatt stabilt. De flesta bedömare och givare ifrågasätter dock tillväxtsiffrorna. Förutom bristerna i den tillgängliga statistiken så går det inte heller att få ihop bilden av en fortsatt tillväxt kring 7 procent med utvecklingen de senaste 3-4 åren som inneburit bl.a. kraftigt minskande handel, minskande utländska direktinvesteringar samt ett mycket besvärligt affärsklimat. Ökad statlig intervenering och ägande syns också inom både jordbruket, framför allt kaffeindustrin, och inom byggsektorn.

Samtidigt lanserades ”the blueprint”[9], som en strategi för förbättrat företagsklimat under 2018, och förväntningarna är att denna kan skapa ett mer förutsägbart och investeringsvänligt klimat. Dialogen mellan staten och privata sektorn har också öppnat upp något under 2018.

Utvecklingen innebär att relevansen av stödet inom resultatområde ett och två till marknadsutveckling med särskilt fokus på affärsklimat, jobbskapande och jordbruket stärks ytterligare.

Inom utbildning ser Sida en fortsatt positiv utveckling vad gäller inskrivningsgraden i skolan tack vare införandet av kostnadsfri grundskola. Kvalitéen i lärandet, tillgången till skolor och lärare och flickors rätt till skolgång är fortsatt stora utmaningarna och flera reformer inom sektorn pågår för att möta behoven. Världsbanken har spelat en nyckelroll i dialogen om flickors rätt till skolgång då de krävt att 50 miljoner USD öronmärks specifikt till unga mödrar och gravida flickors skolgång.

Den delvis positiva utvecklingen inom utbildning samt den starka ledningen från utbildningsministeriet ger goda förutsättningar för stödet under resultatområde två. Den resultatbaserade ansatsen fungerar särskilt bra under dessa förutsättningar. Inriktningen på flickors rätt till skolgång har stärkts och fortsätter att utgöra ett viktigt fokus i portföljen.

---

[5] Afrobarometer Dispatch No 271, 22 Jan 2019, *Pubic service delivery in Tanzania: Fewer problems and bribes, improved satisfaction*, REPOA sid. 1-2.
[6] Insatsnummer 12394, 12447
[7] Insatsnummer 11866
[88] National Bureau of Statistics: https://www.nbs.go.tz/nbs/takwimu/na/Revised_National_Accounts_BASE_YEAR_2015.pdf
[9] Blueprint for regulatory reforms to improve the business environment https://www.velmalaw.co.tz/wp-content/uploads/2018/05/Blueprint-for-Regulatory-Reforms-to-Improve-the-Business-Environment-dated-December-2017.pdf

Tanzania ratifierade i maj 2018 Parisavtalet för klimat. Detta är en signal om att klimatfrågor kan få högre prioritet vilket skulle förbättra förutsättningarna för stöd inom området. Strategins nuvarande relevans för miljö och klimat hänför sig huvudsakligen till insatserna inom energisektorn. Elektrifieringen av landsbygden är högt på regeringens agenda. Dock har den tanzaniska regeringen gjort en policyvändning under 2018 rörande mindre fristående elnät vilket försvårar fortsatt expansion av dessa lösningar i avlägsna, rurala och fattiga områden. Detta kan komma att påverka resultatområde ett i strategin. [10]

Tabell 1. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör: 8,2%	Strategins andel av det totala biståndet utgör 6,7%.
Det finns ingen givargemensam samarbetsstrategi	Det finns ingen särskild gemensam EU-strategi. Status på EU-gemensamprogrammering: SE och EU Delegationen samverkar bilateralt inom flera områden, men lågt intresse bland medlemsländerna för gemensamprogrammering.
De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är (inom statsbudgeten): Världsbanken, Afrikanska Utvecklingsbanken, Globala fonden, Sverige, EU	Sverige är den fjärde största givaren (inom statsbudgeten). Av EU MS är Sverige den största givaren.
Det finns ännu inget EU-delegerat samarbete	

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Biståndet spelar fortsatt en viktig roll inom många sektorer, samtidigt som den kontinuerliga minskningen av dess totala relativa betydelse fortsätter. Ett nytt ramverk för utvecklingssamarbetet och särskilt dialogen beslutades 2017 och genomfördes under 2018. Ramverket förväntades ge nya möjligheter till dialog mellan givarna och den tanzaniska regeringen. Dock innebar utvecklingen andra halvan av 2018 att det planerade högnivåmötet mellan regeringen och givarna samt civil samhället och privata sektorn sköts upp, med stor osäkerhet om det kommer att ske.

Sverige arbetar aktivt med koordinering i sektorgrupperna med andra givare och relevanta tanzaniska partners. Det svenska biståndet utgör 6,7 procent[11] av det totala biståndet till statsbudgeten (inklusive lån) och Sverige är största bilaterala givaren genom statsbudgeten. Sverige har under 2018 varit ordförande i den övergripande koordineringsgruppen för utvecklingssamarbetet på biståndsrådsnivå, samt ordförande i sektorgruppen energi.

2.3 Synergier med andra svenska strategier

Synergier med *Strategi för forskningssamarbete och forskning inom utvecklingssamarbetet 2015–2021*, utnyttjas bl.a. genom att koppla ihop aktörer inom privata sektorn med forskning via stöd till innovation. Det finns även flera synergier med *Strategin för SRHR i Afrika söder om Sahara* och *Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Afrika söder om Sahara 2016–2021*, inom SRHR samt på energiområdet. Den regionala SRHR strategin ökade stödet till Tanzania inklusive

[10] Insatsnummer 5117000, 51170062

[11] Speech by the minister for finance and planning, Hon. Dr. Philip I Mpango, presenting to the national assembly, the estimates of government revenue and expenditure 2018/19. 8 juni 2017. Sid 70

Zanzibar genom UNESCO som genomför ”Comprehensive Sexuality Education”, som svar på flickors försämrade situation i Tanzania.

Synergier med globala strategier utnyttjas också, där Sidas globala stöd till ”Global Partnership for Education” (GPE) väl matchas av utlandsmyndighetens roll som så kallad Grant Agent för GPE i Tanzania inklusive Zanzibar , samt det bilaterala stödet till UNDAP.[12]

Stöd till utvecklandet av ett nationellt multidimensionellt fattigdomsindex för Tanzania kanaliseras via den globala strategin för sociala sektorer, där synergier mellan kärnstödet till Oxford Poverty and Human Development Initiative och deras aktiviteter i Tanzania stödjs.[13]

Nätverken har en viktig funktion i att facilitera utbyte mellan strategier. Ambassaden deltar i utbildningsnätverket, anti-korruptionsnätverket, analytikernätverket, nätverket för demokratisk samhällsstyrning, jämställdhetsnätverket samt PowerAfrica.

2.4 Integrering av perspektiven

Sida använder multidimenionell fattigdoms analys (MDPA) som vertyg för integrering av *fattiga människors perspektiv* på strateginivå och i insatser. Sida gjorde en MDPA för Tanzania under första halvan av 2018 inklusive en portföljkartläggning, som synliggjorde vilka dimensioner av fattigdom samt vilka underliggande orsaker till fattigdom som utvecklingssamarbetet fokuserar på. Analysen innebar stärkt kompetens inom ambassaden i användandet av MDPA som verktyg i strategigenomförandet och insatshantering. MDPA analysen tas vidare på strateginivå via en årlig MDPA workshop i samband med strategirapporten. De fyra dimensionerna av fattigdom har också bl.a. väglett uppföljning vid fältbesök för att tydligöra resultat i termer av minskad fattigom. MDPA övningen 2018 fördjupas 2019 med en målgruppsanalys av portföljen. Stödet till ”Productive Social Saftey Net” (PSSN) säkerställer att Sverge minskar resursfattigdom samt stödjer stärkta möjligheter och val och motståndskraften för 5-6 miljoner människor som lever i extrem fattigdom. Vidare inkluderar portföljen stöd till ett FN-program fokuserat på Kigoma regionen inriktat på värdbyarna för att förbättra samspelet med flyktingar/flyktinglägren.

I likhet med ovan använder Sida det rättighetsbaserade angreppssättet som verktyg för att integrera *rättighetsperspektivet* på strateginivå och i insatser. Sidas arbete med MDPA stödjer vidare reflektion kring dessa perspektiv t.ex. grad av diskriminering eller deltagande genom analys av tillgång till möjligheter och val eller innehav av makt och röst. Därmed är användningen av verktygen ömsesidigt förstärkande. Målgruppsanalysen under 2019 förväntas vara ett steg i att i än högre grad säkerställa det rättighetsbaserade angreppssättet. De under 2018 nya stöden till ”Foundation for Civil Society” och till ”Tanzania Human Rights Defenders” har inneburit att en större mångfald av organisationer, samt fler lokalt förankradepartners, stöds finansiellt och tekniskt. Båda dessa organisationer är medlemsbaserade och arbetar med organisationer som förstärker deltagandet av, och arbetar för införlivandet av rättigheter hos, en stor flora av marginaliserade grupper i samhället. I energiportföljen arbetar Sida systematiskt med transparens och ansvarsutkrävande, exempelvis transparens i upphandlingsprocesser särskilt i förhållande till byarna i landsbygdsområden som berörs av elektrifieringen.[14]

[12] Insatsnummer 32000100, 32000101, 32000102
[13] Insatsnummer: 1142 Oxford Policy and Human Development Initiative
[14] Insatsnummer: Landsbygdselektrifiering 51170000

*Jämställdhetsperspektive*t är integrerat tvärs igenom strategin och insatserna. Riktat stöd för jämställdhet går till strategiska civilsamhällsorganisationer.[15] Jämställdhet har särskilt arbetats med inom utbildning, jordbruksmarknader, och privatsektorutveckling där kvinnor och/eller flickor ofta utgör en särskild målgrupp. En deltagandeansats har särskilt använts i insatserna inom dessa områden för att fördjupa jämställdhetsintegreringen, vilket lett till att partners kartlagt värdekedjor med en jämställdhetslins, samt identifierat särskilda aktiviteter för integrering av ett jämställdhetsperspektiv.

Ambassaden involerade även andra givare genom att organisera en workshop med givargruppen för energi om praktisk integrering av jämställdhet i energisektorn.

Ambassaden integrerar *miljö- och klimatperspektivet* på insatsnivå samt på strateginivå. På strateginivå hanteras perspektivet genom två övergripande insatser[16], som förväntas få generellt genomslag i den centrala och lokala förvaltningens miljöarbete. Dessa två insatser avser stärkande av miljörelaterat beslutsfattande, från central regeringsnivå ner till lokal nivå. Dessa två insatser förväntas resultera i en väsentlig stärkning av det miljöarbete, som på längre sikt är till gagn för hela portföljen.

Utöver ovanstående så hanteras miljö och klimat givetvis även inom de insatser där det bedöms relevant och meningsfullt. Exempelvis har hela energiportföljen ett tydligt klimatperspektiv som delmål. Sidas enda garanti i Tanzania, Private Agriculture Sector Support (PASS)[17], har också genomgående integrerat miljö och klimat vilket inneburit väsentligt stärkt förmåga hos genomförandeparten att ställa miljö- och klimatrelaterade krav inom projektet samt att övervaka dessa krav. Flera av de jordbruksrelaterade insatserna och stöden till privatsektorprogram har även de miljö- och klimatperspektiv integrerade. Ett konkret exempel är Coffee Farmers Alliance (CFAT)[18], där utfasning av olämpliga kemikalier blev resultatet av integrering av ett miljö- och klimatperspektiv.

När det gäller *konfliktperspektivet* så förekommer både direkt fysiskt våld och strukturellt våld. Vidare innebär nuvarande utveckling med krympande demokratiskt utrymme och försvagad ekonomi att spänningarna i samhället ökar. Behovet av ett konfliktförebyggande perspektiv stärks. Det strukturella våldet manifesteras t. ex. i ett utbrett könsbaserat våld som Sida bidrar till att motarbeta genom stöd till bland andra Femina HIP, Rädda Barnen och Children's Dignity Forum. Vidare är stödet till Legal and Human Rights Centre för rättshjälp strategiskt på olika nivåer från barfotajuristernas arbete till större rättsfall, för att komplettera och stärka rättssektorn. Landägandefrågor är ett annat område som kan vara konfliktdrivande. Inom landrerformer har Sidas stöd lett till en effektivare och mer jämställd lagfartsprocess som genomförs som piloter i tre distrikt med mycket goda resultat. Totalt har upp emot 300 000 lagfarter utfärdats och många landkonflikter har hanterats.

[15] Tanzania Gender Network Programme (TGNP Mtandao) 51170085, Children's Dignity Forum 51170108, Foundation for Civil Society 12447, Save the Children 51170081, Restless Development 51170097, Femina Hip 12045

[16] Insatsnummer: 11186 "Support to World Bank Country Environmental Analysis Tanzania",11235 "NEMC och VPO Enivornment Capacity Building Programme"

[17] Insatsnummer: 10154

[18] Insatsnummer: 51170116

3 Resultatredovisning

Sidas bidrag till förändring på strateginivå

Fördelningen av utbetalat belopp per resultatområde visar på en relativt jämn fördelning 2018 med 36 procent på resultat område ett, 39 procent på resultatområde två och 22 procent på resultatområde tre. Denna fördelning avspeglas också i princip i avtalat belopp 2019 men med högre andel till resultatområde tre (29 procent), demokrati och MR, vilket reflekterar att stödet till demokrati och mänskliga rättigheter stärktes med nya insatser till MR-försvarare och strategiska aktörer inom civilsamhället.[19]

Insatserna i resultatområde två har de längsta avtalen och fortsätter med betydande volymer fram till 2020, medan majoriteten av insatserna i resultatområde ett och tre kommer att nå slutet av sina avtalsperioder 2020. Flexibilitet är inbyggd för att kunna svara på nästa strategi, beroende på när den beslutas, inklusive t.ex. marginaler för förlängning av befintliga avtal samt förberedelser för nya bedömningar.

De två huvudprioriteringarna som styr portföljgenomförandet under övergångsperioden till en ny strategi är att i) svara på det krympande demokratiska rymmet, samt ii) hög prioritet på de allra fattigaste.

Tabell fyra i bifogad BISI rapport visar att för 70 procent av portföljen är det sannolikt eller mycket sannolikt att insatsmålen kommer att mötas. Övriga 30 procent saknar information i TRAC och kan därmed inte bedömas.

Portföljerna för respektive strategimål bedöms som relevanta. För mål 2.2 är portföljen delvis relevant. Sida har, som tidigare redovisats, beslutat att inte avtala särskilda insatser för detta mål utan se till indirekta effekter från insatser under mål 2.1 och 2.3.

Sverige är fjärde största givare till staten och har därmed en betydande roll både vad gäller dialog och finansiella volymer. Vidare är Sverige medordförande med FN i den givargemensamma gruppen för biståndsråden vilket ger möjlighet att påverka den övergripande dialogen samt ger oss en framskjuten plats i dialogen. Sektorbudgetstödet till finansdepartementet gör också att Sverige tillsammans med Danmark och EU har dialogkanaler som är värdefulla inte minst när det övergripande ramverket för utvecklingssamarbetet inte fungerar.

Möjligheterna att stödja en positiv förändring påverkas starkt av utvecklingen i landet. Inom resultatområdena ett och tre stödjer Sverige olika aktörer för att också hindra en fortsatt negativ utveckling samt för att motverka negativa konsekvenser.

3.1 Stödområde 1: Fler arbetstillfällen samt utvecklade energi- och jorbruksmarknader

3.1.1. Mål 1.1:Ökad tillgång till trygg och hållbar energi

Strategimål

[19] Insatsnummer: 12394, 12447

Staten har alltjämnt ett starkt fokus på att merparten av befolkningen inom en snar framtid ska ha tillgång till elektricitet. Utbyggnaden av det fasta elnätet avses göras i snabb takt, under ledning av det statliga elbolaget som i praktiken har monopol på eldistributionen. Dock är genomförandekapaciteten långt ifrån i nivå med de politiska ambitionerna och uppsatta mål uppfylls inte inom avsedd tid. Kvalitetsaspekter på infrastrukturen som uppförs är också ett bekymmer. Tidigare har privata sektorn spelat en inte obetydlig roll för uppförande och drift av elnät och kraftgenerering i Tanzania. Dock har under senare tid betydande svårigheter uppstått för dessa att verka i Tanzania, som konsekvens av statligt agerande.

2018 sjösattes det mycket stora vattenkraftsverksprojektet ”Stieglers Gorge”, som enligt oberoende bedömmare kan kosta kring 10 miljarder USD[20]. I statsbudgeten för 2018/2019 reserverades ca 50 procent av medlen inom energiområdet till detta projekt. Går man vidare med detta stora projekt kommer sannolikt satsningar inom andra delar av energiområdet, t.ex. utbyggnaden av elnätet, drabbas under mycket lång tid.

Tanzania har alltjämnt ett generellt underskott på tillgänglig elkraft även om gapet sakta krymper. Det statliga elbolaget Tanesco dras fortsatt med betydande finansiella, administrativa och kapacitetsmässiga svårigheter. Huvuddelen (>80%) av energianvändningen i landet utgörs alltjämnt av kol och brännved[21], med svåra miljö- och hälsomässiga konsekvenser. Problematiken har hög politisk prioritet och viljan att hantera frågan är stor. Inga direkta åtgärder av betydelse har dock satts in.

Portfölj

Portföljen har en bred sammansättning, från kraftgenerering till transmission och distribution av el i samarbete med såväl statliga som privata aktörer. Stöd ges även till utveckling av regelverk och till kapacitetsutveckling. Merparten av stödet går till landsbygselektrifiering för utbyggnad av såväl det fasta nätet som isolerade elnät. Stöd till isolerade nät, som drivs av enskilda aktörer, är viktigt dels för att kapaciteten hos staten att tillhandahålla fast nät är begränsad dels för att de samhällsekonomiska kostnaderna av ett heltäckande fast nät bedöms orimligt höga. Bedömningen är därmed att portföljens sammansättning är relevant. Genom Sveriges stöd har under 2018 ytterligare ca 45 000 människor anslutits till elnätet, eller fått tillgång till el genom t.ex. fristående nät eller hushållsbaserade lösningar.[22]

Den ekonomiska utvecklingen, på hushålls- eller bynivå, som direkt möjliggörs genom elanslutning är betydande och mycket synlig. Ett exempel, som ofta noteras i byar som fått elanslutning, är att mjölnarna som går över till el från diesel kan sänka priset till kunderna med upp till 75 procen och ändå göra vinst. Detta påverkar många hushåll där majsmjöl är den viktigaste ingrediensen i stapelfödan.[23]

3.1.2 Mål 1.2 Utvecklade marknader i jordbruksproduktionen

Strategimål

Privatsektorn, och där med också jordbrukssektorn, påverkas av ökad statlig intervenering på marknaden, export- och importrestriktioner samt det krympande demokratiska utrymmet. Styrning och implementering av policys sker ad hoc. Beslut är starkt centraliserade med liten möjlighet för privata

[20] OECD Watch rapport publiserad 14 februari 2019, sid 3
[21] World Bank, 2018. Country Environmental Analysis, sid 2
[22] Ambassadens sammanräkning och bedömning av resultaten av samtliga insatser, som innefattar ett 30-tal olika specifika projekt.
[23] Ambassadens sammanräkning och bedömning.

sektorn att påverka. Flera, betydande statliga interveneringen på marknaden under 2018 påverkar den samma och riskerar att minska privata sektorns investeringsvilja. Ett exempel är statens inblandning i handel med cashewnötter. Ett annat exempel är handelsrestriktionen på socker, majs och ris samt att endast kooperativ får handla med vissa avsalu/exportgrödor (ex. kaffe). Syftet från statens sida är att skydda och gynna jordbrukssektorn men effekten blir att värdekedjor bryts och marknaden inte fungerar. Det begränsar jordbrukarnas möjligheter att påverka till vem och till vilket pris de kan sälja sin vara.

Det finns också vissa ljusglimtar. Den strategi (”BluePrint”) som togs fram under 2018 för att förbättra affärsklimatet har tagits vidare. Arbetet med ”Agiculture Development Sector Program” fas 2 (ADSP II) fortlöper väl och utkast på en genomförandeplan är framtagen. Mot slutet av 2018 har regeringen visat större villighet att föra dialog med privata sektorns aktörer. Exempelvis hölls ett dialogmöte, lett av president Magufuli, där hela gruvsektorn var inbjuden.

Portfölj

Bedömningen är att sammansättningen av portföljen fortsatt är relevant i relation till strategimålet. 65 procent av Tanzanias befolkning är sysselsatt jordbrukssektor, varav en stor majoritet av de familjer och individer som lever i fattigdom.[24] Sektorn bidrar med 27 procent av BNP.[25] Jordbrukssektorn har en nyckelroll i strävan mot en mer inkluderande tillväxt och är strategisk i arbetet med fattigdomsbekämpning.

Portföljen har en marknadssystemsansats och innehåller en blandning av insatser som är relevanta för att hjälpa människor ur fattigdom. Den inkluderar kapacitetsbyggande insatser för ökad kunskap om olika jordbruksmetoder.[26] Genom stöd till ”Challeng Funds” möjliggörs innovation i värdekedjan för jordbruk och genom stöd till garantier möjligörs finansiering i samma kedja och sektor.[27] Det finns också insatser som påverkar på policynivå.[28] Resultaten relaterar till sysselsättningsskapande, inkomst, policyförändringar samt förändringar av företagsklimatet inom jordbrukssektorn. Under 2018, resulterade de svenska stödet i att 393 614 individer höjde sin inkomst.[29] Flera av insatserna under mål 2.3 ”ökade möjligheter för kvinnor och unga att starta företag” bidrar också till mål 1.2. Synergier mellan insatserna utnyttjas väl.

3.1.3 Mål 1.3 Ökad rättssäkerhet kring landrättigheter

Strategimål

Efterfrågan på mark ökar i Tanzania, inte minst som konsekvens av den snabba befolkningstillväxten. Motsättningar mellan bofasta och pastoralister vad gäller markanvädning är fortsatt omfattande. Det finns dock indikationer på ökat erkännande av rättigheter till mark för pastoralister, som hittills annars

[24] Agricultural Sector Development Programme Second Phase (ASDP II)-Programme Implementation Manual (PIM), January 2019, sid 1
[25] The Revised National Accounts Statistics for Tanzania Mainland, base year 2015. Februari 2019, sid 5
[26] Insatsnummer: Tanzania Horticulture Association (TAHA) 51170100, Coffee Farmers Alliance Tanzania (CFAT) 51170116, Agriculture Market Development Trust (AMDT) 5117003701
[27] Insatsnummer: AECF 51170036
[28] Insatsnummer: Tanzania Horticulture Association (TAHA) 51170100, Agriculture Market Development Trust (AMDT) 5117003701
[29] AECF Tanzania Agribusiness Window Annual Report July 2017 – June 2018, August 2018, sid 5; AMDT Annual Report, July 2017 – June 2018, sid 4 och 5; Suppot to TAHA Strategy Annual Narrative Report, January – December 2018, sid 5

oftast missgynnats vid markkonflikter med bofasta. Landrättigheter debatteras och finns på den politiska dagordningen men tilldelningen av resurser för att hantera problem med landrättigheter är otillräckliga. Lagstiftning och regelverk kring landrättigheter är alltjämnt ofullständiga och motsägelsefulla, vilket försvårar möjligheterna att hantera problemen. Utfärdande av formella ägar- och nyttjanderätter fortsätter i stadig takt även om det stundtals finns en ovilja hos lokalbefolkningen att formalisera sitt marknyttjande då man är rädd för eventuella skattepålagor knutna till markägande och marknyttjande.

Portfölj

Sida har två insatser som berör landrättigheter. En med staten och en med en civilsamhällesorganisation.[30] Insatserna är små i förhållnade till behoven men uppnår planerade resultat och bedöms som relevanta i förhållande till strategins målsättning. Hittills har mer än 300 000 formella ägande- och nyttjanderätter utfärdats inom dessa två projekt, vilket är nära målet för projekten på 310 000.[31] Förväntan är att 400 000 ägande- och nyttjanderätter kommer att ha utfärdats vid projektens avslut. Hushållens avgift för utfärdandet av en markrättighet har genom dessa två projekt dessutom fallit avsevärt, från att initialt ha varit 45 US dollar till att nu vara 10 US dollar per utfärdad rättighet.[32]

3.2 Stödområde 2: Förbättrad utbildning och ökat företagande

3.2.1 Mål 2.1 Ökat antal flickor och pojkar som tillgodogör sig grundläggande kunskaper i skolan

Strategimål

Stora framsteg har gjorts och görs i riktning mot strategimålet. Gratis utbildning infördes 2015 på fastlandet vilket inneburit successivt ökande antal inskrivna grundskoleelever. 2017 skrevs 7,9 procent fler elever in än året innan och 2018 ökade det med ytterligare 8,5 procent. Många av de nya eleverna kommer från de fattigaste familjerna. Zanzibar införde gratis utbildning 2017.

Rekrytering av nya lärare och tillgång till undervisningsmaterial släpar dock efter samtidigt som klassrummen är överfulla i grundskolans lägre klasser. Endast 4000 nya lärare anställdes 2018 mot ett uppskattat behov av 40000 nya lärare/år. Detta påverkar kvalitén i undervisningen och förutsättningarna att elever ska tillgodogöra sig kunskap i skolan. Resultaten i kunskapsprov har försämrats och ligger nu på samma nivå som basåret 2013. Trots dessa utmaningar är den övergripande utvecklingen positiv genom att de statliga utbildningssystemen har förstärkts. Budgeten för skolpengen har ökat och genomförandet har institutionaliserats genom att pengen sedan slutet av 2015 betalas direkt till skolornas bankkonton varje månad. Distriktskontoren fördelar befintliga lärarresurser för att möta efterfrågan på lärare samt för att utjämna de största ojämlikheterna. Utbildningsstatistiken har förbättrats och rapporteras regelbundet samt görs tillgänglig för allmänheten. Antalet barn som hoppar av skolan eller som aldrig inkluderats i skolan har snabbt minskat. Skolinspektionen har ersatts med ett kvalitetssäkringssystem (SQA) över hela fastlandet.

[30] Land Tenure Support Programme 51170038. Support to We Effect for the Land Tenure Support Programme 11708.
[31] United Republic of Tanzania, Ministry of Lands Housing and Human Settlements Development, Performance report of LTSP from January 2016 to February 2019. February 2019. Sid 9.
[32] United Republic of Tanzania, Ministry of Lands Housing and Human Settlements Development, Performance report of LTSP from January 2016 to February 2019. February 2019. Sid 29.

Flickors utbildning är fortfarande en utmaning, inte minst den höga andel unga mödrar som lämnar skolan.

Portfölj

Bedömningen är att portföljen är fortsatt relevant. Synergier mellan globala, regionala och bilaterala medel används tillsammans med olika samarbetsformer samt stöd till både staten och civilsamhället.

Globala medel från Global Partnership for Education (GPE) hanteras av Sverige i egenskap av att ha blivit omvald att vara Grant Agent[33]. GPE medel bidrar till ökad dialog, stärkt ägarskap och ökad transparens på fastlandet och på Zanzibar. Sveriges roll som Grant Agent har varit relevant för att nå mål men även för att påverka arbetsmetoder och fokus inom GPE. Sida har påverkat GPEs styrelse och sekretariat att stärka landfokuset, ägarskap, landets egna prioriteringar och full anpassning till landets system.

Bilateralt stöd genom det resultatbaserad stödet ”Education Program for Results” (EPforR) har stärkt incitament och motivation och förändrat beteenden på olika nivåer inom sektorn, tex att skolpengen når fram i tid till skolorna; att läromedel finns i ökande grad tillgängliga; lärare motiveras; jämnare fördelning av lärarresurser, transparens och publicering av skolstatistik, särskilda bidrag till de skolor som förbättrar sig mest, samt för ökande kunskaper i att läsa, skriva och räkna redan i tidiga åldrar.[34]

Flickors utbildning är särskilt prioriterat. Unga mödrar har svårigheter att avsluta grundskolan och skaffa sig någon yrkesutbildning. Under 2018 bereddes ett stöd till Karibu Tanzania Organisation (KTO) som genomför ”Skills Development Program for Young Women” i ett antal Folkhögskolor under utbildningsministeriets huvudmannaskap. Insatsen innebär samtidigt att portföljen breddas och ger större fokus till folk- och vuxenbildning nationellt, regionalt och internationellt.

Med ökat stöd från regionala SRHR teamet i Lusaka har arbetet med sexualundervisning i skolan nu påbörjats i större skala genom UNESCOs regionala arbete med ”Comprehensive Sexuality Education” (CSE). Tanzania har blivit ett fokusland inom CSE programmet då ungdomsgraviditeter är betydligt mer omfattande än vad tidigare varit känt.

Stödet till CSOs bidrar starkt mot strategimålet genom att skapa en gemensam plattform för mer än 200 civilsamhällsorganisationer (CSO) inom utbildningssektorn. De kan driva strategiska rättighetsfrågor, utmaningar kring tillgänglighet och kvalité i utbildningen men även genom att komplettera arbetet med förbättrad dialog mellan skola, lokala myndigheter och föräldraföreningar. CSOs bidrar även med forskning, fakta och enkätundersökningar inom utbildningssektorn. Spänningen mellan staten och CSO kring ansvarsutkrävande har ökat.

3.2.2 Mål 2.2 Ökat antal unga som genomgår yrkesutbildning

Strategimål
Portfölj

Som ett resultat av halvtidsöversynen 2017 beslutades att inga särskilda insatser skulle avtalas för detta strategimål. Genom stödet till “UN Development Assistance Plan” (UNDAP II) bidrar Sida till

[33] Grant Agent innebär att hantera ansökan, medel och uppföljningen av GPE bidragen till landets myndigheter på fastlandet samt på Zanzibar.
[34] Annual Report 2017/2018 Education Program for Results, October 2018 page 2-4

utbildning i entreprenörskap för en betydande mängd personer. Vidare finns det insatser under målen 1.2 och 2.3 som inkluderar yrkesutbildning.

3.2.3 Mål 2.3 Ökade möjligheter för kvinnor och unga att starta företag

Strategimål

2018 försämrades företagsklimatet ytterligare. Det finns en misstänksamhet mot privat företagsamhet, vilket leder till försämrat investeringsklimat och svårigheter att driva företag. Tanzania har halkat ner ytterligare sju steg på Världsbankens index ”Ease of doing business” och ligger nu på 144:e plats av totalt 190 länder. Det är svårt att få tillgång till lån från kommersiella banker och trots att räntan har sjunkit är det fortsatt dyrt att låna. Det är svårt för företagare att få en helhetssyn över vilka skatteplikter som finns och den tanzaniska skattemyndigheten har en aggressiv ansats som ofta innebär att stora summor skatt krävs in retroaktivt som klumpsummor, vilket sätter stor press inte minst på mindre företag. Strategin för förbättrat företagsklimat (Blue Print) som nämts ovan ger förhoppningar om förbättringar samt viss öppning för ökad dialog mellan staten och privata sektorn.

Det är positiv att nya digitala finansiella lösningar utvecklas och öppnar möjligheter för fler grupper att ta sig in på marknaden och därmed bli finansiellt inkluderade. Det innebär också nya möjligheter att starta företag. Nya digitala lösningar (så som mobile wallet) bidrar till säkrar transaktioner. Det gynnar särskilt kvinnor som i högre grad kan behålla kontrollen över sina inkomster när deras makar inte lika lätta kan kräva att få ta hand om kontanterna.

Portfölj

Sammansättningen av portföljen är fortsatt relevant i relation till strategimålet. Portföljen är utvecklad på basis av en analys av de viktigaste hindren och begränsningarna (s.k. binding constraints). Det finns därmed en tydlig tanke bakom sammansättningen av insatser och de svarar väl upp mot den kontext som råder. Portföljen inkluderar stöd via FN för inkluderande ekonomisk utveckling[35], garantin för ökad tillgång till kredit i jorbrukssektorn[36], samt klusterprojektet för innovation under forskningsportföljen[37]. Det planerade samarbetet med Arbetsförmedling har ställts in p.g.a. avsaknad av respons från premiärministerns kontor. Vissa korrigerar skulle kunna övervägas i portföljen, exempelvis för att stärka institutioner. Givet det utmanande affärsklimatet så skulle ytterligare insatser som underlättar att starta och driva företag kunna övervägas.

3.3 Stödområde 3: Stärkt demokratiskt ansvarsutkrävande och transparens samt ökad kunskap om mänskliga rättigheter

3.3.1 Mål 3.1 Ökad kapacitet och minskad korruption i den tanzaniska offentliga förvaltningen

Strategimål

Bedömningen av utvecklingen i förhållande till minskad korruption i den tanzaniska förvaltningen är att den delvis går framåt och delvis bakåt. Afrobarometers undersökning från 2018, dock med relativt begränsat urval (2400 svar), visar att de svarande upplever att korruptionen inom samhällstjänster

[35] Insatsnummer: 51170098
[36] Insatsnummer: 10154
[37] Insatsnummer: 51170115

minskat (vatten, sanitet, elektricitet, hälsa & skola). [38]. Vad det gäller vatten, sanitet och elektricitet uppfattar de tillfrågade att behovet att betala mutor minskat med hälften (sedan förra undersökningen 2014). Inom utbildning var minskningen 11 procent under samma period[39]. Världsbankens uppdaterade indikator kring korrpution inom deras sammansatta index för god samhällstyrning visar på en konstant förbättring sedan strategiperiodens början (2013: -0,77, 2017: -0,48).[40] Det är dock det enda området inom god samhällstyrning som har förbättrats under period.

Presidentens anti-korruptionsretorik backas inte upp på ett systematiskt sätt av en genomgående reformagenda, i ökad transparens eller i en rättvis applicering av rättsstatens principer . Riksrevisionens årliga revision 2016/2017 av statens finanser, som publicerades i mars 2018, påvisade att 1,5 miljard TSH saknar underlag där en del sägs ha gått till State House som utgör en del av statsbudgeten som inte revideras. Denna avsaknad av transparens i statens finanser går inte hand-i-hand med presidentens anti-korruptionsretorik.

Världsbankens index för år 2017, vad det gäller regeringens effektivitet, visar på en tillbakagång sedan 2015-16 (2015: -0,55; 2017: -0,63).[41] Samtidigt visar uppföljning av parlamentsprojektet att parlamentarikerna och tjänstemännen i ökad grad nu har kunskap om hur lagförslag behandlas, budgetprocessen och deras roll som granskare i parlamentet såväl som i sina valkretsar, vilket har lett till en ökad kvalitet på diskussionerna i parlamentet. Kunskapen har dock inte alltid lett till självständiga ställningstagande eftersom partilinjen ofta styr mycket av beslutsfattandet. Man kan också notera att spelreglerna i parlamentet inte alltid tycks tillämpas lika för de olika partierna t.ex. vad gäller talartid och dokumentation.

Portfölj

Portföljen har under 2018 delvis genomförts och bedöms fortsatt relevant. Insatserna inom utbildning, energi och sociala skyddsnät stärker statsförvaltningens system och strukturer och därmed anti-korruptionsarbetet och förbättrad offentlig förvaltning. Därutöver stödjer Sida även detta genom stödet till UNDAP II inom tre områden: 1) God samhällstyrning, mänskliga rättigheter och jämställdhet, 2) Könsbaserat våld och våld mot barn, och 3) Kvinnors politiska ledarskap och deltagande. Det resultatbaserade sektorbudgetstödet Economic and Fiscal Governance Contract (EFGC) med finansdepartementet, syftar till att förbättra statsbudgetens trovärdighet och genomförande för ökad transparens och ansvarsutkrävande. EFGC innebär även dialogmöjligheter med finansdepartementet om bl.a. öppenhet och transparens i budgetprocessen och genomförandet.

3.3.2 Mål 3.2 Stärkt kapacitet inom det civila samhället att utkräva ansvar och ökad kunskap om mänskliga rättigheter

Strategimål

Inskränkningarna i yttrandefriheten, mötesfriheten och organisationsfriheten har fortsatt under 2018, vilket gör att utvecklingen mot strategimålet är negativ. Utrymmet krymper snabbt för granskande och kontrollerande funktioner såsom civilsamhället och media men även parlamentet. Oppositionen är underminderad. Lagstiftningen som reglerar politiska partiers verksamhet har reviderats vilket förutses

[38] Afrobarometer Dispatch No 271, 22 Jan 2019, *Pubic service delivery in Tanzania: Fewer problems and bribes, improved satisfaction*, by REPOA, sid. 2, 6, 8, & 10.
[39] Afrobarometer Dispatch No 271, 22 Jan 2019, *Pubic service delivery in Tanzania: Fewer problems and bribes, improved satisfaction*, by REPOA, sid. 10.
[40] Worldwide Governance Indicators: http://info.worldbank.org/governance/wgi/#reports
[41] Worldwide Governance Indicators: http://info.worldbank.org/governance/wgi/#reports

få långtgående negativa konsekvenser för möjligheterna att bedriva partiverksamhet. Även regelverket för civilsamhällsorganisationers (CSOs) verksamhet har skärpts upp. Enligt denna måste CSOs hädanefter rapportera sina inkomstkällor och utgifter, samt sina aktiviteter och syftet med dessa till staten. Det återstår att se vad målet med skärpningen i grund botten är, öka skatteuppbörden från organisationerna och/eller att stärka den generella kontrollen av deras verksamhet och finansiering.

Medierna möter fortsatt hinder i sin granskande roll. Det tycks ockås bli allt svårare för grävande journalister på grund av ökad rädsla för reprisalier, vilket lett till mindre kritisk rapportering. Självcensuren är utbredd.

Portfölj

Portföljen, som består av stöd till 12 CSOs, har stärkts under 2018 och bedöms fortsatt relevant. Som svar på den negativa utvecklingen har Sida avtalat om nya insatser till MR-försvarare och strategiska aktörer inom civilsamhället. Dessa stöd har även bidragit till att Sidas civilsamhällestöd fått en större geografisk bredd då nya stöden går till en nationell koalition och en lokal vidareförmedlare. [42] Vidare initierade Sida ett särskilt projekt för att stärka dialogaktiviteterna och föra samman aktörer från staten och civila samhället under 2018.[43]

Portföljen avspeglar en multidimensionell syn på fattigdom och därmed att fattigdom är ett resultat av ekonomiska faktorer såväl som resursfördelning och maktbalanser. Det är därmed centralt att stödja CSOs i deras roll som röstbärare samt i deras ansträngningar att inkludera personer som lever i fattigdom i beslutsfattande processer. Genom att arbeta med CSOs skapas möjligheter att stärka ansvarsutkrävande och transparens i samhället. Flera av de partners som Sida stödjer har spelat viktiga roller för att hålla emot de krympande demokratiska utrymmet bl.a. Legal and Human Rights Center (LHRC) som tagit den reviderade statistiklagstiftningen till domstol, samt TWAWEZA som genomfört opinionsundersökningar om centrala frågor och som fått stor betydelse i debatten. Porföljen reflekterar väl Sidas riktlinjer för effektivt civilsamhällesstöd t.ex. genom att stödja dess olika roller både som en egen aktör och som en genomförare. Vidare reflektion kring effektiva stödmodeller för civila samhällets verkande i ett krympande demokratiskt utrymme är viktig inför kommande landsstrategi.

4 Implikationer

Eftersom 2019 är det sista året på strategin och rekommendationerna från halvtidsöversynen är hanterade så planeras det inga större förändingar i portföljen för 2019. Dessutom, med hänsyn till 50-75 procentsregeln avslutas avtalen gradvis mellan åren 2020 till 2022. Flexibilitet är inbyggd för att kunna svara på nästa strategi, beroende på när den beslutas, inklusive marginaler för förlängning av befintliga avtal samt förberedelser för nya bedömningar.

Sida arbetar särskilt aktivt med att säkerställa fortsatt adekvat respons på det krympande demokratiska utrymmet samt försvagningen av ekonomin. För innevarande strategi dedöms den nuvarande portföljen, med de nya insatserna inom demokrati och MR från 2018, som relevant.

Med ett framåtblickande perspektiv är ett fortsatt starkt fokus på de allra fattigaste centralt. Utifrån MDPA-arbetet bedömer Sida att den parallella negativa utvecklingen av det demokratiska utrymmet

[42] Insatsnummer 12394, 12447
[43] Insatsnummer 11866

och ekonomi innebär att valet av partners blir särskilt viktigt, samt att en multidimensionell fattigdomsansats är av stor betydelse. De ökade svårigheterna för många civilsamhälleorganisationer samt det kärvare klimatet för den privata sektorn, förutsätter fortsatt samarbete med såväl stat som civilsamhället inklusive privata aktörer. Vad gäller samarbete med staten generellt hänvisar vi även till Sidas förslag till hur stat till stat samarbete kan formuleras i Sidas följebrev till rapporterna.

Flexibilitet i strategigenomförandet inom nuvarande och kommande strategi, för justering av portföljsammansättningen vad gäller partnerval, är centralt för ett fortsatt relevant och effektivt svenskt utvecklingssamarbete med Tanzania. Den multidimensionella ansatsen krävs för att möta det krympande demokratiska utrymmet och den försvagade ekonomin eftersom människor i fattigdom tydligt påverkas i alla dimensioner.

Den negativa utvecklingen med ökande spänningar i samhället ställer också större krav på ett konfliktförebyggande perspektiv, även med utblick mot nästa strategi.

Stödet till utvecklingen av sociala trygghetssystem bedöms som strategiskt för att nå de som lever i extrem fattigdom med påvisade resultat i resursdimensionen samt i möjligheter och val.

Ett område som kommer att aktualiseras allt mer, närmare en ny strategi, är rättssektorn och rättsstatens principer givet nuvarande utveckling.

Försvagningen av ekonomin och de särskilda svårigheterna i jordbrukssektorn, där majoriteten av de som lever i fattigdom är aktiva, motiverar fortsatt strategiskt stöd till privatsektorutveckling och jordbrukssektorn, med fokus på att nå småjordbrukare. Sida bedömer att förstärkningar och/eller förändringar av denna portfölj kan bli relevant för att svara på den negativa utvecklingen.

MDPAn från 2018 bekräftade den strategiska betydelsen av utbildning för minskad fattigdom. Prioriteringen av utbildningsstöd i resultatområde två fortsätter med ett stärkt fokus på institutionsstärkande, ”out-of-school-children”, flickors rätt till utbildning och yrkesutbildning.

Ratificeringen av Parisavtalet kan innebära nya möjligheter att stödja reformer inom klimat och miljö inför nästa strategi, vilket Sida följer upp under 2019.

Annes 1: Strategiöversikt i diagram och tabeller (BISI P6 rapport):

All data in report is per December 31, 2018. It is an annex to the Strategy Report submitted to the Ministry of Foreign Affairs.

Average Annual Strategy Amount 2018:	786 000 KSEK
Total Strategy Outcome 2018:	969 505 KSEK

Table 1. Financial Overview 2018 per Area of Support/Objective in Strategy

Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2018
Strategy	**Areas of Support**	**Objective**	**Outcome 2018 (KSEK)**
Tanzania 2013-2019	**Total**		**969 505**
	More jobs and developed energy and agricultural markets	Increased access to safe and sustainable energy, including the ambition that at least 300 000 people gain access to electricity.	282 844
		Developed markets in agricultural production with the ambition that more poor people – primarily women – find employment and increase their incomes.	50 006
		Increased legal security regarding land rights for small-scale farmers and large-scale investors.	15 049
		Total	**347 899**
	Improved education and increased entrepreneurship	Greater number of girls and boys who acquire basic knowledge and skills in school.	307 398
		Greater number of young people who complete vocational education and training, including the ambition that at least 10 000 people find employment.	45 117
		Increased opportunities for women and young people to start and run productive businesses.	24 083
		Total	**376 598**
	Strengthened democratic accountability and transparency, and in creased awareness of human rights	Increased capacity and reduced corruption in Tanzanian public administration.	141 764
		Enhanced capacity in civil society to demand accountability and increased awareness of human rights.	69 847
		Total	**211 611**
	Not allocated to area of support	Not allocated to result	33 396
		Total	**33 396**

Table 2. Total Strategy Amount and Disbursed Amount During the Strategy Period (KSEK)

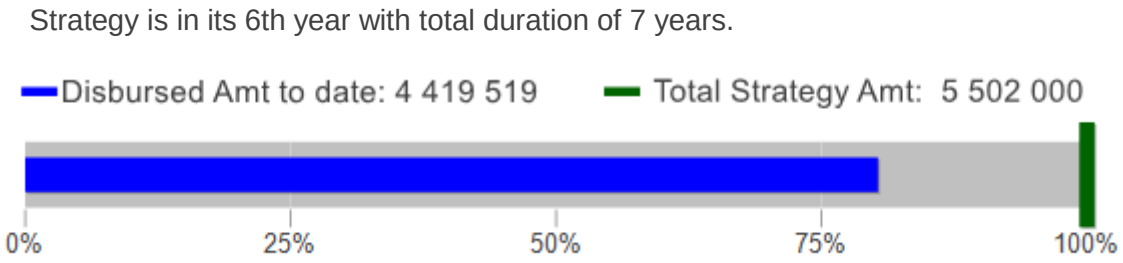

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

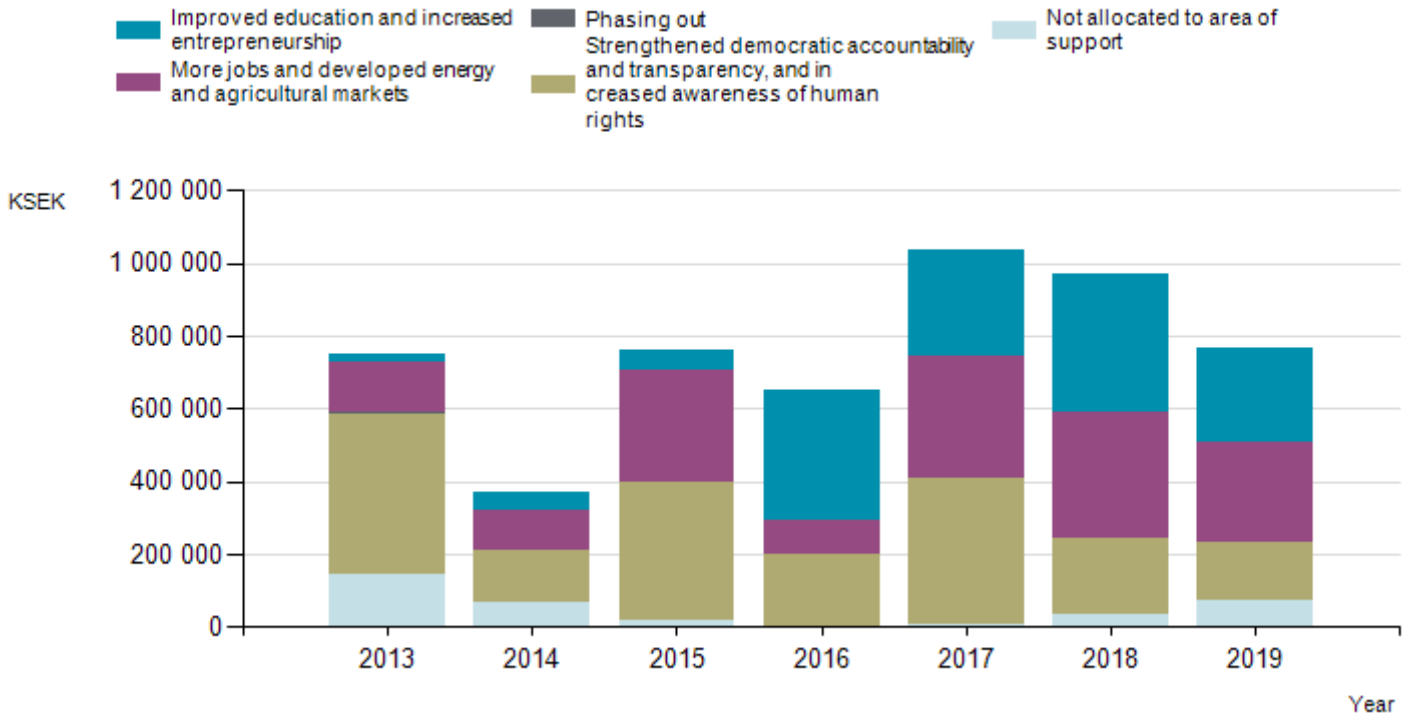

Information on area of support/objective in strategies was phased into Sida's systems starting 2012, but is incomplete up to 2015. This relates only to system generated data. Sidas contributions have always been assessed in relation to decided strategies incl. areas of support and objective (and previously areas and subareas). Correct information on division per area of support for 2015 and earlier is available in the previous strategy reports.

Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

The two pie charts show the assessments of the likelihood of achieving the objectives of the contributions included in the strategy portfolio as per (4.1) contributions and (4.2) accumulated disbursed amount. The data is system-generated and aggregated based on the *Conclusion on Performance* (CoP) in Trac. In connection with the CoP, the question of the likelihood of achieving the contribution objective is answered according to a four-point scale, namely:

1. Very likely
2. Likely
3. Not likely
4. Not appraisable[1]

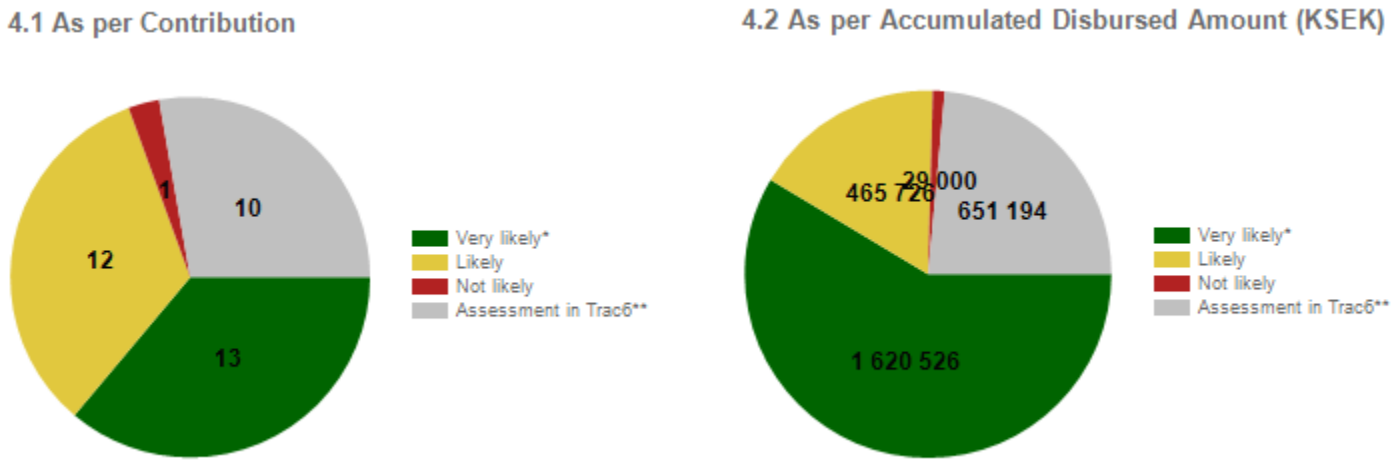

** Agreements newer than one year are assessed as "very likely" by default.*
*** Assessments made in Trac 6 have not been migrated since some questions in Trac 7.0 are new and have no equivalent in earlier versions of Trac. Therefore, the assessments made in Trac 6 are grey.*

[1] *Assessment "Not appraisable" is justified in cases when:*
•There is not enough data to make an assessment (eg in difficult environments or late reports)
•The context of the contribution has changed significantly (eg natural disaster, coup d'état, extensive staff change of partner, corruption claim or similar.)
•The contribution itself has changed significantly (eg, the goal, scope, or timeframe of the contribution has been changed)

Table 5. Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region (incl. Country Allocation)

	Anslagspost	Utfall 2018 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam (KSEK)
ID03 Partner country ENG	**Appropriation**	**Outcome 2018 (KSEK)**	**Agreed frame of Outstanding commitments (KSEK)**
Tanzania	101 Humanitära insatser (7 1:1.1)	4 659	0
	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	22 792	196
	106 Afrika (7 1:1.9)	969 773	1 565 624
	112 Hållbar Fred (7 1:1.26)	1 670	4 995
	113 Kapacitetsutveckling och Agenda 2030 (7 1:1.28)	934	3 640
	114 Forskningssamarbete (7 1:1.32)	66 129	79 611
	33 Strategiskt inriktade bidrag	200	0
	Total	**1 066 157**	**1 654 065**

The first three digits is a Sida-internal code. The numbers in brackets after the title is the appropriation number in the Swedish state budget, for example (7 1:1.6) is expenditure area 7, appropriation area 1:1, appropriation 6 = Asia. Appropriations 30, 31 and 33 are managed by the MFA and administered by Sida.